

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold., za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in opravništvo sta v Alojznici.

Razglas*)

preuzvišenega gospoda knezoškofa ljubljanskega Krizostoma.

Odpotovaje iz neljubih vzrokov me ovira osebno se udeležiti občnega zbora Cecil. društva naše škofije; a ne morem opustiti, da bi kot društveni pokrovitelj ne pozdravil gospodov, ki se vdeležé občnega zbora. — Veselilo me je pretečena leta videti, da je vsako leto večje število gospodov duhovskega in neduhovskega stanu k zborovanju dohajalo — bilo mi je to sijajen dokaz, da se gospodje čedalje bolj zanimajo za napredek cerkvenega petja. Želim, da bi tudi letošnje zborovanje bilo enako pomenljivo.

Posebno pozdravljam preč. gg. župnike, ki goreče in navdušeno skerbé, kjer velja povzdigniti čast hiše Gospodove, povišati veličastno praznovanje službe Božje — pa ne pozabijo, da jim v to posebno verlo služi pobožna cerkvena glasba in zato jo vestno nadzorujejo in skerbé — kakor je njih dolžnost — da se vedno bolj razvija cerkvena glasba, vrejena v duhu, kakoršnega ji vdihne in kakoršnega pospešuje naša mati sv. Cerkev.

Ni mi treba praviti, sami skušate, kako težavno je v pravem duhu prenovljevati cerkveno glasbo — posebno po deželi. A terdna volja in vzajemnost duhovnikov s posvetnimi gospodi premaga vse ovire, kar spričuje lep napredek, ki se je že sem ter tje dosegel.

Pri kanoničnem obiskovanju cerkvá sem se prepričal, da je gledé cerkvene glasbe še marsikaj popravkov treba. Ne morem pa prezreti posebno enega pogréska, kterega sem opazoval pri petji — da se namreč sem in tje petje na koru premalo ujema s svetim liturgičnim

*) Brał ga je, pobleščen od mil. knezoškofa, preč. gosp. kanonik P. Urh pri 4. občnem zboru Cec. društva dné 13. sept. 1880.

djanjem pri altarji, kar cerkev vedno in vedno povdarja, kakor n. pr. da se pri celi sv. maši pejejo le pesmi Matere Božje. Da se odpravi ta napaka, cerkvenemu duhu tako protivna, v to bi hotel pozornost čestitih gospodov posebno obrniti.

V prvej versti morejo in morajo gg. župniki poskerbeti, da se petje v pravem cerkvenem duhu vredi, treba je le opustiti nekatere pred-sodke, kakor n. pr. „nisem v glasbi izobražen, ne morem tedaj o cerkve-nem petji nič govoriti“ — treba je nekoliko prebirati spise, posebno cerkvene določbe o cerkveni glasbi, pa gledati na napredujoče sosede, ki so tudi z malimi pripomočki že dokaj dosegli.

Sploh pa želim, naj se udje Cecil. društva navdušujejo za napredek cerkvene glasbe, a pri vsem delovanji naj jim bo voditeljica ona modra previdnost, ki se ozira na djanske razmere in je pogoj pa tudi zago-tovilo srečnega vspeha. V ta namen prosim blagoslova nebeškega za vse društvo.

V Ljubljani, 10. septembra 1880.

Krizostom.

O Cecilijinem društvu.

(Konec.)

V zgodovini tridentinskega zbora beremo, da bi se bilo moralo tadajšno, po francoskem uplivu toliko pokvarjeno figurirano petje popolnem odpraviti, in to prav zavoljo pokvarjenega liturgičnega teksta; in le, ko se je bilo pobož-nemu geniju Palestrine posrečilo, da je bil zložil take figurirane skladbe in maše, ki so imele liturgični tekst v njegovi popolni čistoti: še le potem je sv. cerkev dovolila, da se smé ohraniti figurirano petje, toda — le po izgledu Palestrine. L. 1570. je izdal sv. papež Pij V. in l. 1704. Klemen VIII. strogi ukaz, da v misalu, toraj tudi pri posameznih mašah, nihče ne smé nič spre-meniti, nič pristaviti, nič odvzeti.

In papež Aleksander VII. je l. 1657. naravnost zapovedal, da se ne smejo druge besede peti, kakor one, ki se nahajajo v oficiji in so za dotično mašo predpisane. V istem smislu je izdal Inocencij XII. l. 1692. in Benedikt XIV. l. 1749. ukaz o liturgičnem petji. Izmed škofijskih in sinodalnih ukazov naj omenjam samo sinodo Vratislavsko l. 1658, provinc. zbor Kolinski l. 1860. in zaukaz regensburškega škofa Valentina od 16. apr. 1857. — Vsi zahtevajo, da se morajo teksti dotičnih maš in sicer neokrajšano in nespremenjeno peti. Tudi drugi zbor Baltimorski l. 1866. govori odločno zoper napačno rabo cerkv. petja. Posebno omenja, da se mora petje ravnati po sv. maši, a ne maša po petji, in prepové naravnost vse petje v domačem jeziku med slovesno službo božjo.

In zdaj še enkrat vprašam, kdo ima pravico, tem in mnogim drugim cerkvenim ukazom vkljub, dotikati se sv. liturgije, jo spreminjati in kvariti?

Mislím, da je prišel čas, ko se taka zloraba cerkvenega petja nikakor ne smé dalje terpeti. Ako bi utegnulo tú pa tam še pretežko biti, Introitus, Graduale, Offertorium in Communio pri veliki maši peti; potem pojte vsaj drugo vse popolnoma brez vsake skaze, — pojte vsaj liturgično! — Saj so pevski vodije vendar olikani možje, ki v kratki $\frac{1}{4}$ ure od mašnika morejo izvedeti, kaj naj se vsako nedeljo in praznik pri slovesni sv. maši natanko po misalu peti mora.

Proč sè samovoljo! proč z nepokorščino zoper cerkvene ukaze! Naša z nebes prihajajoča liturgija naj bode nam vsim, kot vernim in pokornim sinovom sv. cerkve, neoskrunljiva, nedotakljiva!

3. Cec. društvo namerava, da se sv. Cerkev sama povelečuje po edinstveni gojitvi svojega lastnega in pravega petja.

Nihče naj nam ne očita ošabnosti; nihče naj ne pravi, da preširoko usta odpiramo. Pogumno in brez vsih ovinkov povemo: Mi hočemo cerkveno petje reformirati! Toda ne na svojo roko, ne po svojem subjektivnem okusu, niti po svoji osobni samovolji; ne, temuč, kakor je bilo že rečeno, po cerkvenih ukazih, ki so po pravu veljavni. — Ne zoper voljo sv. Cerkve, temuč s najvišim poterjenjem in blagoslovom sy. Očeta samega ter z odobrenjem in pomočjo škofijstva. Cerkev se sama reformuje. Kar človeški duh, duh napuha in sladnosti tu in tam pokvarjenega vanjo vsili, — to iz nje iztrebi božji Duh. Tako se je godilo vedno na vsem polji cerkvenega življenja in delovanja. Krasna so stara svetišča bizantinskega, romanskega in gotiškega sloga. V 11., 12., 13. in 14. stoletji, ob časa vere, žive navdušene vere, so bila zidana ali vsaj začeta; za časa križarskih vojsk, za časa sv. Bernarda, sv. Frančiška Asizijana, sv. Dominika; čudovito lepi in bogati so zakladi slikarstva, kiparstva in steklarstva, ki so kinčali one krasne stavbe; vse, vse je dihale vero in pobožnost. — Pa prišli so časi spačenja in propada: tako zvana renésansa in reformacija 16. stoletja, in sabo prinesli slog „kite“ in rokoko-a. 17. in 18. stoletje sta komaj eno lepo cerkev zidala, komej en umotvor vstvarila, pač pa sta jih na tisoč in tisoč uničila, brezštevilno najkrasnejših fresk z apnom pobelila, najfinejše sloči in oboke pokvarila, najnežnje dolbenine med staro šaro v kot pometala. In kaj pa se godi dandanes? Kaj dela 19. stoletje, posebno kakih 25 let sim? Hvala Bogu! Obernili smo se zopet k stari cerkveni umetnji. Da se je l. 1842. stolnica v Koloniji zopet zidati začela, to je vzbudilo tudi drugod željo po prenovljenji propadle umetnije. Mnogo novih cerkvá se je zidalo odslej po vsi Evropi, skoraj vse pravilno, nekatere pravi biseri starega katoliškega stavbarstva. Da ne govorim o stolnicah v Koloniji in Ratisboni, naj opomnim le prekrasne cerkve sv. Apolinarija v Remagen-u ob Rajni, čudo lepe bazilike sv. Bonifacija v Monakovem in najnovejšega biserja gotiškega sloga votivne cerkve na Dunaji, s katerimi se smé primerjati tudi ravno dodelana katedrala v New-York-u. Zida se zdaj zopet v strogem, cerkvenem slogu; dvoranski, gledališki in ledeniški slog, kakor ga je enkrat stavbar strokovnjak po pravici imenoval, so, prej ko ne, za zmiraj pokopani. Zida se zopet, kakor je zidala Cerkev pred 600, 700, dà pred 12 in 15 stoleti. Arhitektura se je povernila k staremu cerkv. slogu — in ž njo slikarstvo, kiparstvo, steklarstvo, rezilstvo in zlatarstvo — s kratka, vse stroke cerkvene umetnije so se v zadnjih 25 letih popolnem odločno k staremu katoliškemu

slogu povernile. In le glasba in petje samo naj bi zaostalo? Le glasba naj bi kot gizdava, nasladna posvetnjakinja oddaljena od svoje matere okoli tavalala, potem ko so vse njene sestre v naročje svoje nebeške roditeljice, sv. Cerkve, nazaj prihitele? Nikakor ne! Tudi glasba mora zopet postati sramožljiva, pobožna hči sv. Cerkve! Tudi njena vernitev na očetov dom naj glasno priča o njenem nebeškem rodu, o njenem vedno mladem življenju in o nerazrušljivi edinosti sv. Cerkve. Kakor nas ena in ista vera veže s preteklimi veki ter z vsemi še tako oddaljenimi narodi sedanjega časa; kakor je le ena katoliška vera: tako naj bode tudi le ena katoliška glasba.

V tem smislu, v to sveto sverho, delajte naprej, prečastiti udje Cecil. društva! Delajte mirno in stanovitno! Nič naj vas ne moti; saj stojite na trdnih, popolnem cerkvenih tleh; saj prepevate pesni sv. Cerkve, pesni svetnikov, dà, pesni angelov samih. Deržite se pogumno poti, po kateri zdaj hodite, posebno tudi Vi, kandidatje mašništva in učiteljstva; Vi ste po svojem poklicu posebna nada našemu društvu. Učite se cerkv. petja tako, spoznavajte in čislajte ga tako, da bode te zamogli pozneje, ko pridete do službe in časti, svoje lastne cerkv. pevske zборе nadzorovati in voditi.

Naj bi toraj kmalu prišel tisti čas, ko bode po vsih katoliških cerkvah zopet zadonele čisto, nepokvarjeno, pobožno liturgično petje v spodbudo katoliškim občinam in pred vsem v čast Onemu, ki kraljuje na naših altarjih, ki se pri vsaki sv. maši za nas in z nami daruje nebeškemu Očetu — katerega verna množica v prahu moli, angeli sè spoštovanjem obdajajo, tako da tudi naši pevci v resnici Gospodu hvalo pojó v obliči Njegovih angelov!

Gvidon areški.

Gvidon areški (Guido aretinus), tako imenovan po svojem rojstnem kraju Arezzo, je živel sperva kot redovnik v benediktinskem samostanu Pomposa pri Raveni. Tukaj se je med drugim marljivo pečal z godbo. Kakor pa je bil v vsem praktičnega duha, in djal bi, prirojene zmožnosti, določno postopati v poduku, mu tudi v godbi do tadaj navadni učni način ni ugajal. Ker pa pri okornosti in nevednosti učnikov ni bilo doseči nikakega sadu, zato si je jel posebno prizadevati, osnovati nov načert, po katerem bi bilo mogoče cerkvenih pesni se gotovo in urno naučiti. Vspéh njegovega truda bil je sijajen — za umetnijo, a ne za njega samega, kajti zavist mnogih tovaršev njegovih ga je izguala iz samostana. Odslej je živel dolgo časa v svojem rojstnem kraju, kjer ga je podpiral njegov škof Teobald, podučeval je v petji in na prigovarjanje svojega podpornika spisal svoje glavno delo: „Micrologus de disciplina artis musicae.“ Da je Gvidon iznašel nov lahek način podučevanja v petji, je kmalu zaslovelo tudi v Rimu. Papež Janez XIX. (XX. ?) ga je poklical tje, se dolgo ž njim razgovarjal in sam nad seboj poskusil novo iznajdbo. Željam papeževim, ki ga je vabil v Rimu ostati, pa Gvidon ni mogel ustreči, ker je Rimsko podnebje bilo njegovemu zdravju škodljivo. Med tem so bili tudi v Pomposi postali drugačnih misli, so ga poklicali nazaj, in Gvidon nujnemu povelju pokoren, se je zopet vernil v svoj samostan. To je vse, kar

vemo o njegovem življenji, — pripoveduje nam sam v listu, katerega je iz Arezza pisal svojemu prijatelju Mihael-u v Pomposi. Kedaj je bil rojen, se ne vé; na verhuncet umetnosti svoje dospel je nekako v prvi polovici 11. veka, svoj „Micrologus“ je neki pisal okoli l. 1028. Kako pa je bilo ž njim, ko se je vernil v samostan, kako dolgo je živel, kedaj umerl, o tem molči zgodovina. A ohranjena dela njegova pričujejo nam velikana v glasbeni umetnji. Nahajajo se v Gerbert-ovem „Scriptores ecclesiastici de musica sacra“ 1748. II. zv. in so naslednja: 1) „Micrologus Guidonis de disciplina artis musicae“, njegovo glavno delo, posvečeno Teobaldu, škofu areškemu, v katerem svoje učilo popiše; 2) „Musicae Guidonis regulae rhytmicae“, rhytmična pravila v pesniških rimah, ki v kratkem ponove, kar je povedano v „Microlog-u“; 3) „Aliae Guidonis regulae de ignoto cantu“, s kterimi hoče v petje vpeljati enoličnost in red, — črte, črke, barve. Epilog je brez dvoma spisan poznejše čase. 4) Epistola Guidonis Mihaeli Monacho de ignoto cantu directa“. Ta list nam podaja Gvidonov življenjepis. 5) „Tractatus Guidonis correctoris multorum errorum, qui fiunt in cantu gregoriano in multis locis“. 6) Mali traktát „Quomodo de arithmetica procedit musica“, kakor tudi prejšni, sodijo mnogi, da ni pristev. 7) Novejši čas, l. 1837., se je v Saint-Evraultu na Francozskem pod naslovom Gvidonovih proizvodov našel njegov Antiphonar, Gradual in Psalter, ki so z nevma-mi*) na štiri črte, kterih dve ste rudeče in zeleno pobarvani, zaznamovani in berž ko ne v 12. veku pisani; ta rokopis je zdaj v pariški knjigarni. Iz teh spisov njegovih je razvidno, koliko je Gvidon storil za godbo. V redu svojem je imel glavni smoter, da bi se gregorijansko cerkveno petje dobro veršilo. Kar je v tem oziru določil in vpeljal Gregorij Veliki, je moralo čedalje bolj pešati, obnemagovati, ker je način zaznamovanja bil pomanjkljiv. Pesmi so od učenika na učence mogle priti le po tradiciji; „nevme“ (nota romana) bile so spominu nezadostna pomoč, in zaperta knjiga, če učenik ni

*) Nevme (greško *νεῦμα*, migljaj). To ime nam znači 1) glasbeno pisavo, ki se je za časa Gregorija Velikega in potem do 12. in 13. veka (sem ter tje še dalje) rabila. Pisava ta so bile pike, kljukice, čertice v raznovrstni podobi in legi, ki so pevcu počitovale, kako visoko ima peti, kedaj z glasom se dvigati, kedaj padati. Ta je pa bila še zmiraj zelo pomankljiva pomoč za spomin, zato so v 9. in 10. veku začeli nad besedno čerto rabiti drugo čerto, in v to čerto, nad njo in pod njo so pisali „nevme“. Za časa Gvidonovega ste se rabili že dve čerti; Gvidon sam pa je pisavo zboljšal s tem, da je k tema dvema čertama (rudeča F in rumena C) pridjal še dve drugi, in je potem na teh čertah ter med njimi „nevmaam“ odkazal določen prostor. Iz „nevma“ se je razvila kvadratna ali zdaj navadna pisava koralnih not. Nevme, katerih je bilo veliko število, so se različno imenovale na imena, kar so namreč imele pomeniti. Razdeljevale so se a) v take, ki so pomenjale le en sam glas, n. pr. Punctum, Virga; b) v take, ki so v enem samem znamenji počitovale dva ali več glasov, n. pr. Flexa, Clivis, Plica, Podatus; c) v take, ki so pomenjale razne načine petja, n. pr. Oriscus, Quilisma; d) v take, ki so pomenjale cele notne obrazce, n. pr. Pressus, Cephalicus. Kdor se o tem hoče natančneje poudčiti, vzemi v roko Ambros, *Geschiedte der Musik II. Bb.* (pag. 73) ali Schubiger, *Die Sängerschule von St. Gallen* (Beilage, Monumenta Nro. 1.) i. t. d. — 2) „Nevma“ je za Gvidonovega časa pomenjalo ne le posamezno znamenje, notula, ampak več takih znamenj skupaj, če pravi, da so v harmoniji glasovi, kterih eden, dva ali trije pridejo na en zlog, in se zopet posamezno ali dvojno povzamejo v „nevme“ ali dele petja. Eden ali več tacih delov naredi „Distinctio“ ali pripraven kraj, da se sope. Ta „nevma“ se od prejšnega loči po tem, da ne pomenja eno zloženo notno znamenje, ampak večjo ali manjšo skupino not, ki spada k enemu ali tudi k več zlogom in besedam. — 3) Pomenja „nevma“ tudi še neko melodično frazo, konec verstice, ki se posebno redno nahaja nad zadnjim zlogom besede Alleluja v Gradualu; to ime se tukaj izpeljuje od *πνεῦμα*, pih, sapa, pneuma, okrajšano nevma.

pervi pesni zapel, sploh petje vodil; zato so se te pesni kmalu jako skvarile in premenile, prav po nazorih in mislih raznih učenikov. Tako se je zgodilo, da se je veliko raznovrstnih napevov vselilo, prvotne čiste melodije pa vedno bolj zginjale. Če razun tega še pomislimo, kolike so bile težave pri poduku za učenika in učenca, se ne moremo nikdar dosti zahvaliti onemu, ki je iznašel sredstva, s katerimi se tem obojim težavam dá v okom priti. In ta je Gvidon areški.

(Konec prih.)

Občni zbor Cecil. društva dné 13. sept. t. l.

Četerti občni zbor Cecil. društva se je veršil 13. septembra skoraj vsekozi po programu, katerega je naš zadnji list svojim bralcem prinesel.

Perva točka je bila slovesna sveta maša v stolnici; služil jo je preč. g. kanonik P. Urh. Ljudstva je bilo veliko zbranega; bil je namreč ta dan sejm. Ordinarium missae bila je „Missa s. Caeciliae“, ki jo je zložil dr. J. Benz. Benz-ove skladbe hvaliti nam ni treba; že to priča o njih veliki vrednosti, da so sprejete v katalog občnega Cec. društva, kamor se ne sprejemajo navadne plitve reči. Da je temu Kyrie manj dopadlo, kot Gloria, drugemu Credo bolj kot Sanctus in Benedictus, to je subjektiven okus in osebna sodba; vendar pa smemo reči, da je po splošnim mnenji zaslužil venec Agnus Dei. — J. Krejči-jev Graduale „Benedicta et venerabilis“ je bolj modernega nego strogo cerkvenega značaja. Dr. Fr. Liszt-ov ofertorij „Ave Maria“ se je nekaterim zdel preveč razsekan po pavzah. Ako si pa mislimo, da je hotel mojster — velikan s prenehlejši stvariti nekako peto meditacijo angeljskega češčenja, se bodemo radi sprijaznili s to umetno skladbo. — Da je koralni „Communio“ izpal, je bilo marsikomu žal.

Gledé predavanja na koru moral je vsakdo pripoznati, da je bilo uzorno; pel je šenklaški zbor, pomnožen po nekaterih članih šentjakobskega kora; petje vodil je g. A. Förster. Zbor in njegov vodja zaslužita vso hvalo.

Ob desetih je bilo društveno zborovanje v veliki dvorani knezoškofijske palače. Zbralo se je bilo 62 gospodov, med katerimi je bilo 32 duhovnikov; drugi so bili gg. učitelji in organisti.

Predsednik društva, preč. g. prošt. dr. A. Jarc, prične sejo s serčnim pozdravom navzočih, razloži dosedanje delovanje društva, sporoča o društvenem organu „Cerkv. Glasbeniku“ in orgljarski šoli ter se konečno zahvali čč. gg. društvenikom za njihovo unemo in nenavzočemu gospodu pokrovitelju, milostnemu knezoškofu, za podporo, ki jo Cec. društvo od Njih prejema.

Potem bere preč. g. kanonik P. Urh lepo pismo prevzvišenega g. knezoškofa, katero podajamo svojim bralcem na prvem mestu današnjega lista.

Društveni tajnik, g. J. Gnjezda, poroča o odborovem delovanji preteklega leta tako-le:

Slavni zbor!

Po 15. §. pravil našega društva ima tajnik nalogo občnemu zboru poročati o delovanji društva, oziroma njegovega odbora.

Dasi tudi bi bilo poročilo tajnikovo letos lahko prav kratko, in sicer prvič zató, ker se nekako ujema z nagovorom preč. g. predsednika, in drugič,

ker je društvo od zadnjega obč. zbora na istem tiru ostalo in enako delovalo, nego prej. Toda vendar treba, da se nekatere reči bolj omenjajo.

Naše še mlado društvo raste, če tudi počasi; ne toliko po večem številu udov, kakor po prepričanji njihovem, ki se čedalje bolj širi, da do zadnjih časov navadna glasba v cerkvi vendar ni povsem sposobna poveličevati službo božjo. Tudi navadno ljudstvo se bolj zanima, kakor poročila iz nekaterih krajih kažejo, za cerkv. petje in vé čedalje bolj ločiti cerkveno od necerkvenega v osramotenje tacih, ki bi to razliko lahko tudi spoznavali, toda kateri iz osobne priljubljenosti ali tožljivosti, ali celo iz strahu pred občani necerkveno petje više cenijo kakor cerkveno. Pevci bi radi vedno kaj novega peli; in če so to „novo“ enekrat peli, jim dopada in želja po starem zginja. S. Cecilijanstvom je blizo tako, kakor s kerščanstvom sploh: Dobri izgledi in življenje po kerščanskem nauku ljudi najbolj in najhitreje prepričajo o resnici in notranji vrednosti keršanske vere. In tako je prišlo, da v krajih, kjer se je začetkom o našem društvu le slabo govorilo; kjer se pa zdaj po njegovih načelih ravna, predsodki izginjajo in naše petje dopada. Res je sicer, da to ni povsodi, in da bode še dolgo trajalo, preden se bode povsodi dobrota našega društva spoznala. Toda čas bode prišel in mora tudi priti, da se bode tudi najmočnejši led malomarnosti in nasprotovanja stajal pred solncem naše pravične, cerkvene reči; tega si bodimo gotovi, in to naj nas tolaži, ako se ne godi vse hitro po naši volji.

Toliko v obče o stanji našega društva. —

Odbor je imel v teku tega leta 6 sej, v katerih se je razgovarjalo o orgljarski šoli, „Cerkv. pesmarici“, društvenem darilu za tekoče leto in drugih manj važnih rečeh. Ker bode o orglj. šoli poročal glasbeni vodja g. Förster sam, mi ni treba natančneje o njej govoriti. Le toliko naj jo omenjam, da so učenci pri izpraševanju 29. julija prav dobro odgovarjali, peli in igrali tako, da so pričujoči gg. duhovniki, večši glasbarji, pripoznali velik napredek. Naj pa memogredé tu izrečem slavnemu zboru iskreno željo in prošnjo, naj bi vsak po svoji moči blagovolil skerbeti, da ti izšolani orgljavci pridejo do svojega kruha. Kajti, kaj bi koristila nam tako lepo uredjena orgljarska šola, ako njeni učenci ne pridejo do svojega posla. Zahvaliti se pa moram tudi tu očitno prav iz serca v imenu odborovem in mislim, da tudi v imenu vsega slavnega zbora, blagorodnemu g. Andr. Praprotniku, ravnatelju mestne deške šole, ki je našemu odboru ponudil sobo, da vanjo spravimo šolski glasovir — in to brezplačno. Tako so učenci lahko igrali na vse tri instrumente, orglje, harmonij in klavir, kar prej nij bilo mogoče, ker sta bila harmonij in klavir v eni sobi skup.

(Konec prih.)

D o p i s i.

— **Iz Ljubljane.** — Orgljarska šola Cecil. društva v Ljubljani prične novo šolsko leto v torek, 5. oktobra, zjutraj ob osmih. Mladi, ki želé to šolo obiskovati, naj se, prevideni sè šolskim in spričevalom svojega gospoda župnika, prej oglasé pri preč. g. društvenem predsedniku dr. A. Jarc-i in pri glasbenem vodji, g. A. Foerster-ji.

— **Iz Ljubljane,** 25. sept. — Slišala se je pritožba in popraševalo se je, zakaj da je bil odbor „Cecil. društva“ letos nastavil občni zbor na neugoden čas, t. j. na pone-

deljek ter v osmino sv. imena Marije. — Odbor je sperevega mislil občni zbor sklicati konec meseca julija in sicer iz tega posebnega uzroka, da bi se bila ob enem napravila preskušnja orgljarskih šolarjev, ki bi bili lahko tudi sodelovali pri cerkv. svečanosti. Izrečena je pa bila odboru tudi želja od strani, ki se ni mogla lahko prezreti, ter podperta bila z uzroki, ki so se odboru zadosti tehtni zdeli. Želelo se je namreč, naj bi bil občni zbor v prvi polovici meseca septembra, ker so takrat gg. učitelji-organisti, prevažen faktor za cerkv. glasbo, šole prosti in se tako lahko udeležé zborovanja, kar jim bi bilo meseca julija ali avgusta skoraj nemogoče. Nasvetovalo se je tudi, naj bi se razun slovesne sv. maše na program postavil tudi Requiem za mrtve društvenike. Kakor znano, se pa tak requiem ne more opravljati in festis duplicibus; in ker razun 1. sept. do 13. sept. nismo imeli semiduplexa, izvolil se je ta dan in tudi po našem listu razglasil. Po razglasu pa so nastale take ovire zastran černe maše, kakor po že tiskanem programu zaradi slovesnih večernic, da je bil odbor prisiljen oboje opustiti. Odbor toraj ni imel nikakoršnih zakotnih misli, marveč je pričakoval večo udeležbo od strani gg. učiteljev, in ker je bil 13. sept. v Ljubljani sejm, se je nadejal obilnega občinstva z dežele ter tudi čč. gg. duhovnikov. To v pojasnilo. V prihodnje pa bode odbor gotovo skerbel, da se bode zborovalo o bolj priličnem času.

Razne reči.

— Pri občnem zboru Cec. društva, 13. sept., so bili po nasvetu preč. g. kanonika Urha per acclamationem v novi društveni odbor izvoljeni: Predsednik: preč. g. prošt dr. A. Jarc; podpredsednik in tajnik: g. J. Gnjezda; glasbeni vodija: g. Ant. Foerster; blagajnik: č. g. Ž. Bohinec; odborniki: č. g. P. Angelik Hribar; č. g. P. Hugolin Sattner; č. g. J. Rozman; g. Leopold Belar; g. Mirosl. Tomec.

— V Spiri (Speyer) je umerl in bil 26. julija pokopan kapelnik ondotne stolnice dr. J. B. Benz, čigar Missa s. Caeciliae se je 13. sept. v ljubljanski katedrali pela.

— Sv. oče Leon XIII. so dvornemu kapelniku v Monakovem, g. J. Rheinberger-ju, zaradi Jim posvečene 8glasne maše vitežki red sv. Gregorija podelili.

— Nedavno je na svitlo prišla zanimiva knjiga pod naslovom: „D. Thomae Aquinatis de arte musica nunc primum ex codice bibliothecae Universitatis Ticinensis edidit et illustravit sac. Guarinus Amelli.“ (Dobi se pri Pustetu v Ratisboni za 2 franka.) Ta knjiga obsega: a) Rapportu tra la filosofia e la musica. b) Dottrina de s. Tommaso circa l'uso della musica vocale ed instrumentale in Chiesa. c) S. Tommaso perito musico e cantore. d) S. Tommaso compositore di musica. e) S. Tommaso autore di un trattato sulla musica. f) Scoperta di un trattato attribuito a s. Tommaso. g) Esame interno alla sua genuinita. — Temu sledi traktat sv. Tomaža Akvinskega o glasbi. Spis je posvečen pokrovitelju občnega Cec. društva, kardinalu de Luca.

Oglasnik.

Na željo, že mnogokrat izrečeno, hoče g. R. Milic izdati orgljavcem in vodijem cerkvene glasbe jako potrebno knjigo: „**Nauk o harmoniji in generalbasu, o modulaciji, kontrapunktu, imitaciji, kanonu in fugi**“, sestavil Ant. Foerster.

Da bi cena knjigi ne prišla previsoka, prosimo uljudno, naj bi p. n. čč. gg. naročniki blagovolili po dopisnici oglasiti se pri g. Milicu, tiskarju v Ljubljani, ker le tako se more preračunati število iztisov in cena.

Sl. uredništva slovenskih časnikov prosimo, naj bi hoteli ponatisniti ta oglas.

Pridana je listu 10. števil prilog.

Odgovorni urednik lista **Janex Gnjezda**. — Odgovorni urednik muzik. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga **Cecilijino društvo**. — Tiska **R. Milic**.